

16.9.2; 62b (משנה א) → 64a (בקרע טהור)

1. איש כי ידר נדר לה'או השבע שבעה לאסר אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היצא מפיו יעשה: במדבר פרק ל פסוק ג
 2. או נפש כי תשבע בשרים להרע או להטיב לכל אשר יבטא האדם בשבעה ונגעלם ממנו והוא ידע ואשם לאחת מאלה: ויקרא ה:ד
 3. וכי ימות מת עליו בפתע פתאם וטמא ראש נדרו וגלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו: במדבר פרק ו פסוק ט
 4. דבר אל בני ישראל לאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך חוקה לכם או לדורתכם יעשה פסח לה': במדבר פרק ט פסוק י
 5. וכל השרץ אשר על הארץ שקץ הוא לא יאכל: ויקרא פרק יא פסוק מא
 6. אך מעין ובור מקוה מים יהיה טהור ונגע בנבלתם יטמא: ויקרא פרק יא פסוק לו

- I 2א משנה א: stringency of slaves relative to wives vis-à-vis נזירות: he may reject his wife's נדר, but not his slave's
- a note: if he attempts to reject his slave's vow, the slave goes free and is still bound by the vow
- b comment on 1א: "forcing the slave to violate"
- i interpretation 1: he may *only* force him to violate נזירות, not other הפלאות (as per v. 1)
- 1 suggested rationale: נדר only affects that particular cluster of grapes e.g.; נזירות affects all of them
- 2 rejection of interpretation: we can always construct a case where his נדר included all available food
- ii interpretation 2: he only needs to violate נזירות – other הפלאות have no standing as per v. 2
- 1 explanation: שבוטע ביטוי must be in the realm of רשות – which a slave doesn't have since he is owned
- II 3א משנה א: if the slave, under the ban of נזירות, flees
- a ר"מ – is banned from drinking wine
- i reason: he'll want to return to his master who will "coerce" him to drink
- b ר' יוסי – isn't banned from drinking wine
- i reason: he'll stay healthy and be able to return to his master when found
- c rejected explanation: dispute hinges on accepting שמואל's ruling that if someone is מפקיר his slave, no גט needed
- III 4א משנה א: a נזיר who discovered that he had encountered מת after shaving
- a if it was a clear and knowable טומאה – נזירות is retroactively cancelled
- b if it was a טומאת תהום (טומאה which is currently unknown to anyone alive) not cancelled
- i source:
- 1 ד"א v. 3 – must be clear to him
- 2 ד"ל v. 4 – compared to a "road" – clear to all
- (a) challenge: הלכה (as above) counters ד"א, since someone else's knowledge should be irrelevant
- (b) Answer: טומאת תהום is a הלמ"מ and not anchored in text
- c If before shaving, in either case it cancels
- i Note: must be authored by ד"א, who maintains that מעכבת תגלחת
- d Example:
- i If: he went into a cave for מקוה, afterwards a מת found floating in water, **not** טומאת תהום & נזירות is cancelled
- ii But if: מת found in earth under water, possibly no one ever knew about it – טומאת תהום and only if he went in for טבילת טהרה is he still טמא (following טומאה חזקה) but not if he went in to cool off and was otherwise טהור
- 1 Note: "floating" (i.e. ספק if he touched it) doesn't apply to טומאת שרץ:
- (a) חכמים even in vessels טהור (as per v. 5)
- (b) ד"ש only in קרקע (e.g. cave) טהור, but in כלים – טמא (as per v. 6)
- e מלאת בר חמא's question: what if he found out about the טומאה after מלאת?
- i Answer: obviously, it cancels; since our משנה states "in either case it cancels" must be referring to a circumstance where he found out after מלאת (else, it's too obvious) - and it cancels
- ii Rather: question is whether it cancels 7 or 30?
- 1 Note: question only valid to ד"א, (after מלאת, only 7 days lost) - focus on time of טומאה or time of ידיעה?
- 2 Answer: from lack of distinction between מלאת to נטמא בתוך מלאת (& our משנה is ד"א) → only 7 cancelled
- IV 5א משנה א: טומאת תהום about ברייתא
- a if someone was walking and later discovered a body lying widthwise across the road:
- i נזיר/עושה פסח, תרומה/קדשים only for טמא
- 1 stipulation: only if there was no room to pass (else, all טהור)
- 2 stipulation: only if body complete (else, we assume he passed between parts)
- (a) however: in the grave, the grave "unites" the pieces into one
- 3 limitation: only if he is walking (since he may pass w/o touching) but riding or being carried – all are טמא
- ii limitation: only טומאת התהום (no one alive knows about it) – but a known טומאה → all who pass are טמא
- 1 definition: if buried under rocks or straw – טומאת תהום; underwater or in clefts – not טומאת תהום
- (a) note: only applies to טומאת מת